

Nya svenska Coleoptera.

Av

Axel Frisendahl.

Här nedan omnämnda fynd av för svenska faunan nya coleoptera äro alla gjorda i Ragunda socken i östra Jämtland, de flesta under somrarna 1915 och 1917 i omedelbar närhet av mitt hem i Skogstorpet.

Ocalea rivularis MILL. I juni 1915 togos flera exemplar genom att sålla slammet vid brädden av en bäck i skogen. I sept. 1917 återfanns den på samma lokal. Bestämd av D:r L. HAGLUND.

Tagen av LYSHOLM vid Trondhjem; från Finland där-
emot ännu ej anförd.

Atheta valida KRAATZ. Några ex. maj—juni 1915 under en gammal möjlig säck samt juni 1917 på nyhuggna björkstubbar vid Skogstorpet.

Mycket utbredd och ej sällsynt i våra grannländer.

Tachinus atripes J. SAHLB. Den ¹⁹/₉ 1917 fann jag ett ex. av denna art i utlagd hög av ruttna svampar vid Skogstorpet.

Mig veterligen är den funnen endast en gång (d. 22-juni 1867 av A. PALMÉN) i Muonioniska i Norra Finland i ♀-exemplar, och mitt ex., som ock är en ♀, stämmer fullkomligt med SAHLBERGS beskrivning, förutom det att tibierna äro något ljusare än han anger: »Pedes nigropicei tarsis ferrugineis». LUZE, som vid utarbetandet av sin monografi över Europas *Tachinus*-arter (Verh. d. zool. bot. Ges. in Wien 1900) tydligen haft Sahlbergs typexemplar till sin disposition, säger

dock: »Schenkel schwarzbraun, Schienen rotbraun, Tarsen rot». Detta stämmer bättre med mitt ex., som är 7 mm. långt, typex. uppges till 5.

Mycetoporus altaicus LUZE. Jag har funnit 4 ex. vid brädden av en bäck i skogen, slutet av juni 1917.

Exemplaren stämma fullkomligt, utom i längduppgiften, med LUZES beskrivning i Verhandl. d. zool. bot. Gesellschaft in Wien 1901. LUZE hade endast ett ex. (från Altai) och uppger dess längd till 3,5 mm.; mina ex. däremot äro endast 2,2—2,5 mm. långa.

I REITTERS katalog finnes ej *altaicus* upptagen, men den är dock tagen i Europa, nämligen i norra Norge av SCHNEIDER.¹

Mycetoporus norvegicus BERNH. Av denna hittills endast från Norge kända art, som BERNHAUER beskrivit i Münch. Koleopterolog. Zeitschrift 1903, har jag funnit ett individ i ett skogskärr vid Skogstorpet aug. 1915 och ett den 23/9 1917.

Enligt BERNHAUER står den mycket nära *forticornis* FAUV, från vilken den skiljes genom svart huvud, enfärgat rödbruna täckvingar, som äro $\frac{1}{3}$ längre än prothorax, samt svagare och något längre antenner. Mitt exemplar saknar den vita sömmen på sjunde ryggsegmentet.

Mycetoporus boreellus J. SAHLB. Den 18/9 1917 togos 2 ex. i sållgodset från brädden av en skogsbäck på Rävänäset.

Tagen i Norge och nordligaste Finland.

Euplectus falsus BED. I maj 1917 fann jag vid Skogstorpet under barken av en granstubbe en ♀ av en *Euplectus*-art, som ej kunde vara *Karsteni* REICH., som jag funnit här i antal såväl hos *Formica rufa* som i gamla stubbar. I juli tog jag ett ♂-ex. och kunde då med säkerhet bestämma den till *falsus* BED.

Utbredd över hela Norge och sannolikt mycket spridd även hos oss, men förbisedd och förväxlad med *Karsteni*.

¹ Genom välvilligt tillmötesgående av Herr Konservator SPARRE SCHNEIDER i Tromsö har jag haft tillfälle att jämföra med ett av hans ex., med vilket mina fullkomligt överensstämma.

Neuraphes coronatus J. SAHLB. Av detta som högst sällsynt ansedda djur har jag tagit flera exemplar från vår till höst på olika lokaler. Jag har fått den vid siktning av fuktigt slamgods, under barken av och inne i gamla stubbar samt enstaka ex. hos *Formica rufa* (senhösten 1917).

Tagen i Norges högfjäll samt i Finland flerstädes.

Neuraphes minutus CHAUD. Bland ett 20-tal stackar av *Formica rufa* på Rasaberget, som jag sommaren 1917 undersökt, fanns denna art endast i en enda, men därstädes i stor mängd. Det är dock ett tidsödande och tålmodsprövande arbete att plocka ihop ett större antal av detta lilla miniatyrkräk, men väl ett 40 tal individer togos den $2\frac{2}{3}$ ur ett par-tre liter stackmaterial.

Tagen i Finland och Norge.

Epuræa lapponica REITT. Ett ex. i min samling är taget vid Hammaren 1908. (Determ. av auctor.)

Tagen i Norge och Finland.

Epuræa nana REITT. Några exemplar tagna sommaren 1908 vid Hammaren. (Determ. av auctor.)

Tagen i Norge och Finland.

Cerylon ferrugineum STEPH. Ett ex. från Hammaren 1908 och ett i Skogen under bark av björk i maj 1915.

I GRILIS katalog står den omnämnd såsom tagen i Sverige enligt SEIDLITZ, och i Ent. tidskrift 1911 nämner O. DAHLGREN den som tagen i »Vestm. enligt lektor JOHANSSON». För övrigt har jag ej sett några uppgifter om dess förekomst hos oss, men helt säkert är den vida spridd, då den ju både i Norge och Finland har stor utbredning.

Læmophloeus abietis WANK. Den 1 och 3 augusti 1906 togos flygande i solnedgången i granskogsbrynet vid Gerilåsågen 4 ex. av en *Læmophloeus*-art, som måste vara *abietis* WANK. Stämmer gott med SEIDLITZ' korta beskrivning i Fauna Baltica, och REITTER har ock haft den till granskning. THOMSONS *brevicornis* kan det ej vara, ty han säger: »antennæ prothoracis basin haud attingentes» samt »prothorax lateribus parallelis, ante basin vix angustatus».

På det enda ex. jag har kvar nå antennerna med åtminstone en led över basen av thorax, som har något rundade sidor, tydligt avsmalnande bakåt.

Funnen i Finland på några lokaler till södra Lappmarken.

Cænoscelis subdeplanata BRIS. Två ex. tagna vid Skogstorpet de sista dagarna i maj 1917 flygande i solnedgången.

Av detta mycket sällsynta djur är förut endast ett ex. taget inom Skandinaviens gränser, nämligen i Målselven av SCHNEIDER. I Finland anmärkt från två landskap.

* * *

Till sist vill jag här begagna tillfället att säga några ord om utländska determinatorers bestämningar av djur från vår fauna.

Jag har haft en del coleoptera till granskning hos EDM. REITTER i Paskau. Ett flertal av dessa hade han bestämt fel, och en förteckning enligt hans determinationer skulle tillfört vår nordliga fauna ett ej ringa antal syd- och mellan-europeiska former, som absolut ej höra hit. När jag påpekade detta, svarade han med ett erkännande av att han ej kände till vår fauna. Men han hade i alla fall åtagit sig att bestämma dem, fastän jag i första meddelandet till honom sade, att det var nordliga former från norra Sverige det gällde. Jag nämner nu detta för att varna för att sätta för stor tillit till hans bestämningar, då han ju tydligen utan nödig kritik går till sitt arbete. Måhända är han redan skyldig till att en del djur felaktigt inrangerats i vår fauna.